

Shigellosis

Ano ang shigellosis?

Ang Shigellosis ay isang impeksyon sa mga bituka na dulot ng isang bacterium na tinatawag na *Shigella*. Napakadaling kumalat sa ibang tao at kung minsan ay nagreresulta sa mga paglaganap.

Sino ang nagkakasakit ng shigellosis?

Kahit sino ay maaaring magkaroon ng shigellosis, ngunit ito ay pinakakaraniwan sa maliliit na bata. Kabilang sa mga nasa mas malaking panganib para sa impeksyon ang mga bata sa mga child care center at mga taong nakatira sa mga institusyon. Ang mga outbreak ay kadalasang nauugnay sa hindi magandang kalinisan, masikip na mga kondisyon sa pamumuhay, at kontaminadong pagkain o tubig. Mga manlalakbay sa mauunlad na bansa at mga lalaking nakikipagtalik sa mga lalaki ay nasa mas mataas na panganib ng pagkakalantad.

Paano kumalat ang shigellosis?

Ang bakteryang ay kailangang pumasok sa bibig upang maging sanhi ng impeksyon. Ang mga taong nahawaan ng *Shigella* ay naglalabas ng bakteryang sa kanilang mga dumi (dumi). Ang mga dumi ay maaaring makahawa sa mga kagamitan, pagkain, o tubig. Ang mga tao ay maaaring mahawa sa pamamagitan ng paghawak sa mga kontaminadong kagamitan, pagkuha ng bakteryang sa kanilang mga kamay at pagkatapos ay paglalagay ng kanilang mga kamay sa kanilang mga bibig, o sa pamamagitan ng pagkain ng kontaminadong pagkain o pag-inom ng kontaminadong tubig (kabilang ang libangan na tubig habang lumalangoy). Ang mga nahawaang tao ay dapat na iwasan ang paglangoy hanggang matapos na sila ay hindi na magkaroon ng pagtatae, at ang mga bata ay dapat na iwasan ang paglunok ng tubig sa pool. Maaaring mahawahan ng mga nahawa na tagapag asikaso ng pagkain kung hindi nila hinuhugasan ng maayos ang kanilang mga kamay pagkatapos pumunta sa banyo at humawak ng pagkain na kinakain ng ibang tao. Ang mga kamay na kontaminado habang nagpapalit ng mga lampin ay maaari ding kumalat ng sakit (hal., sa mga setting ng pangangalaga sa bata). Ang pagkakaroon ng pagkakalantad sa dumi sa panahon ng pakikipagtalik sa isang taong may sakit o kamakailang gumaling mula sa shigellosis ay maaaring kumalat ang sakit.

Ano ang mga sintomas ng shigellosis?

Ang mga taong may shigellosis ay maaaring makaranas ng banayad o matinding pagtatae (maluwag na dumi), kadalasang may lagnat at bakas ng dugo o mucus sa dumi. Ang ilang mga nahawaang tao ay makakaranas din ng pagduduwal at pagsusuka, habang ang iba ay maaaring hindi magpakita ng anumang mga sintomas.

Gaano kabilis lalabas ang mga sintomas pagkatapos ng pagkakalantad?

Maaaring lumitaw ang mga sintomas kahit saan mula isa hanggang pitong araw pagkatapos ng pagkakalantad, ngunit kadalasang lumilitaw sa loob ng isa hanggang tatlong araw pagkatapos ng pagkakalantad.

Paano nasuri ang shigellosis?

Nasusuri ang Shigellosis sa pamamagitan ng pagsasagawa ng pagsusuri ng dumi sa laboratoryo. Ang laboratoryo ay maaari ding gumawa ng mga espesyal na pagsusuri upang matukoy kung aling mga antibiotic, kung mayroon man, ang pinakamainam para sa paggamot sa impeksiyon.

Ano ang paggamot para sa shigellosis?

Karamihan sa mga taong may shigellosis ay gagaling nang walang paggamot. Ang mga taong may pagtatae ay dapat uminom ng maraming tubig. Sa mas malubhang mga kaso, ang mga tubig ay maaaring ibigay intravenously. Ang mga antibiotic ay paminsan-minsan ay ginagamit upang gamutin ang mga malalang kaso o upang paiklin ang oras na ang bakterya ay naroroon sa dumi, lalo na para sa mga humahawak ng pagkain, mga bata sa pangangalaga ng bata, o mga indibidwal na institusyon.

Paano maiiwasan ang shigellosis?

Dahil ang *Shigella* ay naipapasa sa dumi, ang tanging pinakamahalagang paraan upang maiwasan ang pagkalat nito ay ang maingat na paghuhugas ng kamay gamit ang sabon at maligamgam na tubig pagkatapos gumamit ng palikuran o magpalit ng diaper, at bago at pagkatapos maghanda ng pagkain. Ang pag-iwas sa kontaminadong pagkain at tubig ay mahalaga din. Iwasan ang paglunok ng tubig sa pool, at manatili sa labas ng tubig habang nagtatae. Iwasan ang pakikipagtalik sa loob ng isang linggo pagkatapos gumaling ang iyong kapareha mula sa pagtatae.

Gaano katagal maaaring magdala ng *Shigella* na bakterya ang isang nahawaang tao?

Karamihan sa mga tao ay nagpapasa ng *Shigella* sa kanilang mga dumi sa loob ng isa hanggang dalawang linggo. Maaaring paiklin ng ilang partikular na antibiotic ang oras na naroroon ang *Shigella* sa dumi ng taong may impeksiyon.

Dapat bang hindi kasama sa trabaho o paaralan ang isang nahawaang tao?

Karamihan sa mga nahawaang tao ay maaaring bumalik sa trabaho o paaralan kapag huminto ang kanilang pagtatae. Karaniwang hindi makakabalik sa trabaho ang mga humahawak ng pagkain, kawani o dadalo sa pangangalaga ng bata, at mga manggagawa sa pangangalagang pangkalusugan hanggang sa makuha ang dalawang specimen ng dumi at hindi tumubo ang *Shigella* na bakterya. Ang departamento ng kalusugan ay tutulong na matukoy kung kailan maaaring bumalik sa trabaho ang mga tao sa mga setting na ito.

Paano ko malalaman ang iba pa tungkol sa shigellosis?

- Kung mayroon kang mga alalahanin tungkol sa shigellosis, makipag-ugnayan sa iyong tagapangalaga ng kalusugan.
- Tawagan ang iyong lokal na departamento ng kalusugan. Ang isang direktoryo ng mga lokal na departamento ng kalusugan ay matatagpuan sa <http://www.vdh.virginia.gov/local-health-districts/>.
- Bisitahin ang website ng Centers for Disease Control and Prevention sa <https://www.cdc.gov/shigella/>.